EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 5.6.2025
COM(2025) 278 final

ANNEXES 1 to 2

LIITTEET

asiakirjaan

Suositus NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI

luvan antamisesta aloittaa neuvottelut liikenneyhteisösopimuksen tarkistamisesta

LIITE 1

OHJEET LIIKENNEYHTEISÖSOPIMUKSEN TARKISTAMISTA KOSKEVAN

KANSAINVÄLISEN SOPIMUKSEN NEUVOTTELEMISEKSI

1. SUUNNITELLUN SOPIMUKSEN SOVELTAMISALA

Liikenneyhteisön perustamista koskeva sopimus, jäljempänä ’liikenneyhteisösopimus’ tai ’sopimus’, edistää EU:n ja Albanian tasavallan, Bosnia ja Hertsegovinan, Pohjois-Makedonian tasavallan, Kosovon*, Montenegron ja Serbian tasavallan, jäljempänä ’kaakkoiseurooppalaiset osapuolet’, välisen liikenneverkon kehittämistä maantie-, rautatie-, sisävesi- ja meriliikenteen aloilla, ja se perustuu kaakkoiseurooppalaisten osapuolten liikennemarkkinoiden asteittaiseen yhdentämiseen EU:n liikennemarkkinoihin unionin säännöstön asiaa koskevien säännösten perusteella. Suunniteltujen muutosten yleisenä tavoitteena on tukea ja vahvistaa kaakkoiseurooppalaisten osapuolten lainsäädännön yhdenmukaistamista mutta myös parantaa ja selventää tiettyjä sopimuksen täytäntöönpanossa havaittuja toiminnallisia näkökohtia.

Muutoksilla olisi lisäksi mahdollistettava Ukrainan ja Moldovan tasavallan täysjäsenyys liikenneyhteisösopimuksessa. Jotta varmistettaisiin niiden täysivaltainen liittyminen sopimukseen, komission olisi myös neuvoteltava sopimuksen 40 artiklassa tarkoitettuja siirtymäjärjestelyjä koskevista liitteistä, joita sovelletaan molempiin maihin niiden liittymisen jälkeen.

2. NEUVOTTELUTAVOITTEET

Komission olisi pyrittävä neuvottelujen aikana saavuttamaan tavoitteet, jotka esitetään yksityiskohtaisesti jäljempänä.

(1) Muutosten yleisenä tavoitteena olisi oltava vahvistaa ja tukea kaikkien sopimuspuolten lainsäädännön yhdenmukaistamista asiaa koskevan EU:n säännöstön kanssa ottaen huomioon niiden eurooppalainen tulevaisuus sekä edistää sopimuspuolten liikennemarkkinoiden asteittaista yhdentämistä EU:n liikennemarkkinoihin.

(2) Muutoksilla olisi lisäksi mahdollistettava tarkkailijajäsenten Ukrainan ja Moldovan tasavallan täysjäsenyys sopimuksessa. Jotta varmistettaisiin niiden täysivaltainen liittyminen sopimukseen, komission olisi myös neuvoteltava sopimuksen 40 artiklassa tarkoitettuja siirtymäjärjestelyjä koskevista liitteistä, joita sovelletaan molempiin maihin niiden liittymisen jälkeen. Lisäksi komission olisi voitava vastata sopimuksen sisältöä koskeviin vaatimuksiin, joita Ukraina ja Moldovan tasavalta saattavat esittää.

(3) Tältä osin muutoksiin voisi sisältyä myös erityisesti Länsi-Balkania koskevien määräysten tarkistaminen siten, että määräyksissä viitataan tarvittaessa myös edellä mainittuihin maihin, sekä sopimuksen liitteessä V esitetyn talousarviorasitteen

* Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244 (1999) ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

jakamista koskevan kaavan tarkistaminen sopimuspuolten määrän kasvun huomioimiseksi ja rahoitusosuuksien tasapuolisen jakautumisen varmistamiseksi.

(4) Lainsäädännön yhdenmukaistamisen tehostamiseen tähtäävissä muutoksissa olisi käsiteltävä seuraavia lisänäkökohtia:

(a) vahvistetaan sopimukseen sisältyviä lainsäädännön yhdenmukaistamista koskevia velvoittavia sitoumuksia määräämällä seuraamuksista (kuten äänioikeuksien keskeyttämisestä) vakavissa tai jatkuvissa rikkomistapauksissa;

(b) tunnustetaan ja vakiinnutetaan nykyiset ja tulevat sopimusta koskevat toimintasuunnitelmat lainsäädännön yhdenmukaistamisen tukemiseksi;

(c) vahvistetaan ja täsmennetään pysyvän sihteeristön 28 artiklan mukaista roolia, jotta voidaan tukea paremmin kaakkoiseurooppalaisten osapuolten eurooppalaista tulevaisuutta; ja

(d) selkiytetään ja kehitetään määräaikoja koskevia sääntöjä, erityisesti 3 artiklan 2 kohdan b alakohdan osalta, jotta sopimuksen liitteessä I vahvistetun lainsäädännön asiaankuuluvista määräyksistä voitaisiin tehdä kaakkoiseurooppalaisia osapuolia velvoittavia.

(5) Muutoksilla olisi varmistettava, että sopimuksen liite I saatetaan ajan tasalle, erityisesti sisällyttämällä siihen ennen sopimuksen allekirjoittamista vahvistettu EU:n säännöstö ja ottamalla huomioon asiaankuuluva politiikan kehitys. Tähän voi tarvittaessa sisältyä myös kyseisessä liitteessä mainituilla liikenteen tai siihen liittyvillä aloilla käyttöönotetun uuden lainsäädännön sisällyttäminen.

(6) Muutoksilla olisi tarvittaessa saatettava ajan tasalle 8 ja 9 artiklan määräykset, jotka koskevat Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) alustavaa laajentamista kaakkoiseurooppalaisiin osapuoliin ja vastaavaa viisivuotista säännöllisesti päivitettävää työsuunnitelmaa, jotta voidaan ottaa huomioon TEN-T-lainsäädäntökehyksessä tapahtunut politiikan kehitys.

(7) Muutoksilla olisi varmistettava yksinkertaisempi tapa kuulla kaakkoiseurooppalaisten osapuolten asiantuntijoita sopimuksen liitteessä II olevassa 4 kohdassa nykyisin asetettujen velvoitteiden osalta.

(8) Muutoksissa olisi otettava huomioon Pohjois-Makedonian tasavallan virallisesta nimestä jo tehdyt sopimukset.

(9) Komission olisi myös selvitettävä tarvetta mukauttaa nykyisiä kahdenvälisiä pöytäkirjoja tarvittaessa esimerkiksi sisämaaosapuolten erityistilanteen ja meriliikennettä koskevien nykyisten määräysten osalta.

(10) Muutoksilla olisi tarkistettava unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön soveltamista koskevia sääntöjä, jotta ne erityisesti kattaisivat myös sopimuksen allekirjoittamispäivän jälkeen annetun oikeuskäytännön.

(11) Muutoksilla voidaan myös korjata vähäisiä teknisiä ongelmia, joita ei ole sisällytetty aiempiin neuvotteluohjeisiin (esim. kirjoitusvirheet tai tietyt virheelliset tai vanhentuneet viittaukset).

3. NEUVOTTELUJEN KÄYMINEN

Komissio käy neuvottelut näiden neuvotteluohjeiden mukaisesti ja varmistaa asianmukaisen koordinoinnin muilla asiaankuuluvilla aloilla meneillään olevien ja tulevien neuvottelujen kanssa.

LIITE 2

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSTA JA DIGITAALISIA VAIKUTUKSIA KOSKEVA SELVITYS

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA 3
1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi 3
1.2. Toimintalohko(t) 3
1.3. Tavoite (Tavoitteet) 3
1.3.1. Yleistavoite (Yleistavoitteet) 3
1.3.2. Erityistavoite (Erityistavoitteet) 3
1.3.3. Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset 3
1.3.4. Tulosindikaattorit 3
1.4. Ehdotus/aloite liittyy 4
1.5. Ehdotuksen/aloitteen perustelut 4
1.5.1. Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu 4
1.5.2. EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla. 4
1.5.3. Vastaavista toimista saadut kokemukset 4
1.5.4. Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehyksen kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin 5
1.5.5. Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehdoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleenkohdentamiseen 5
1.6. Ehdotetun toimen/aloitteen ja sen rahoitusvaikutusten kesto 5
1.7. Suunniteltu talousarvion toteuttamistapa / Suunnitellut talousarvion toteuttamistavat 6
2. HALLINNOINTI 7
2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt 7
2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä(t) 7
2.2.1. Perustelut ehdotetu(i)lle talousarvion toteuttamistavalle(/-tavoille), rahoituksen toteutusmekanismille(/-mekanismeille), maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle 7
2.2.2. Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä 7
2.2.3. Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisajankohdan odotetuista virheriskitasoista 7
2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi 8
3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET 9

3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat 9
3.2. Arvioidut vaikutukset määrärahoihin 10
3.2.1. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista toimintamäärärahoihin 10
3.2.1.1. Hyväksytystä talousarviosta peräisin olevat määrärahat 10
3.2.2. Arvioidut toimintamäärärahoista rahoitetut tuotokset (ei täytetä erillisvirastojen osalta) 11
3.2.3. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista hallintomäärärahoihin 13
3.2.4. Henkilöresurssien arvioitu tarve 13
3.2.5. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista digitaaliteknologiaan liittyviin investointeihin 13
3.2.6. Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen kanssa 13
3.2.7. Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet 13
3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin 13
4. DIGITAALISET ULOTTUVUUDET 14
4.1. Vaatimukset, joilla on merkitystä digitalisaation kannalta 14

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi

Komission suositus neuvoston päätökseksi luvan antamisesta aloittaa neuvottelut liikenneyhteisösopimuksen tarkistamisesta

1.2. Toimintalohko(t)

Liikenne

1.3. Tavoite (Tavoitteet)

1.3.1. Yleistavoite (Yleistavoitteet)

Ehdotetun aloitteen tavoitteena on tarkastella uudelleen liikenneyhteisösopimusta sopimuksen 42 artiklan mukaisesti. Mainitun artiklan mukaan sopimusta olisi tarkasteltava uudelleen, jos jokin sopimuspuoli sitä pyytää, ja joka tapauksessa viiden vuoden kuluttua sen voimaantulosta. Tarkistuksella olisi lisäksi mahdollistettava Ukrainan ja Moldovan tasavallan täysjäsenyys sopimuksessa.

1.3.2. Erityistavoite (Erityistavoitteet)

Erityistavoite 1

Tuetaan ja vahvistetaan kuuden Länsi-Balkanin kumppanin (Albanian tasavalta, Bosnia ja Hertsegovina, Pohjois-Makedonian tasavalta, Kosovo*, Montenegro ja Serbian tasavalta, jäljempänä ’kaakkoiseurooppalaiset osapuolet’) lainsäädännön jo käynnissä olevaa yhdenmukaistamista asiaa koskevan EU:n säännöstön kanssa ottaen huomioon niiden eurooppalainen tulevaisuus ja parannetaan liikenneyhteisösopimuksen tiettyjä toiminnallisia näkökohtia.

Erityistavoite 2

Tarkistuksella olisi myös mahdollistettava Ukrainan ja Moldovan tasavallan täysjäsenyys sopimuksessa edellyttäen, että asianomaiset osapuolet pääsevät asiasta sopimukseen.

1.3.3. Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset

Selvitys siitä, miten ehdotuksella/aloitteella on tarkoitus vaikuttaa edunsaajien/kohderyhmän tilanteeseen.

Sopimuksen tarkistamisen tavoitteena on tukea ja vahvistaa kaakkoiseurooppalaisten osapuolten lainsäädännön yhdenmukaistamista, mutta suunnitellut muutokset ovat luonteeltaan teknisiä eivätkä muuta sopimuksen alkuperäistä soveltamisalaa tai tavoitetta. Tämän alkuperäisen tavoitteen saavuttamisella ja lainsäädännön yhdenmukaistamisen varmistamisella liikennealalla, myös Ukrainan ja Moldovan tasavallan osalta, odotetaan olevan myönteisiä taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristövaikutuksia kansalaisiin ja yrityksiin EU:ssa ja asianomaisissa maissa.

1.3.4. Tulosindikaattorit

Selvitys siitä, millaisin indikaattorein ehdotuksen/aloitteen etenemistä ja tuloksia seurataan.

* Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244 (1999) ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

Ehdotetun päätöksen vaikuttavuutta arvioidaan tarkastelemalla sen kohdennetun tuen määrää, jota liikenneyhteisön pysyvä sihteeristö antaa kaakkoiseurooppalaisille osapuolille erityistavoitetta nro 1 varten sekä Ukrainalle ja Moldovan tasavallalle erityistavoitetta 2 varten. Tällä tuella olisi edistettävä kaakkoiseurooppalaisten osapuolten liikennemarkkinoiden ja -verkkojen asteittaista yhdentymistä asiaa koskevan EU:n lainsäädännön pohjalta muun muassa teknisten standardien, yhteentoimivuuden, turvallisuuden, turvatoimien, liikenteen hallinnan, kilpailun, sosiaalipolitiikan, julkisten hankintojen ja ympäristöpolitiikan aloilla. Annettu tuki esitetään liikenneyhteisön pysyvän sihteeristön vuosittain laatimissa toimintakertomuksissa. Alueellisen ohjauskomitean, joka koostuu liikenneyhteisösopimuksen kunkin sopimuspuolen edustajasta, on vahvistettava nämä kertomukset.

1.4. Ehdotus/aloite liittyy

☐ uuteen toimeen

☐ uuteen toimeen, joka perustuu pilottihankkeeseen tai valmistelutoimeen[1]

☐ käynnissä olevan toimen jatkamiseen

☑ yhden tai useamman toimen sulauttamiseen tai uudelleen suuntaamiseen johonkin toiseen/uuteen toimeen

1.5. Ehdotuksen/aloitteen perustelut

1.5.1. Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu

Tähän suositukseen sisältyvistä sopimusneuvottelujen tavoitteista neuvotellaan kolmansien maiden kanssa. Sen vuoksi lyhyen aikavälin tavoitteena on päästä yhteisymmärrykseen erityistavoitetta 1 tukevista muutoksista, joiden tavoitteena on tukea ja vahvistaa jo käynnissä olevaa lainsäädännön yhdenmukaistamista, sekä erityistavoitteesta 2, jonka tavoitteena on Ukrainan ja Moldovan tasavallan täysjäsenyys liikenneyhteisösopimuksessa.

Pitkällä aikavälillä näillä liikenneyhteisösopimukseen tehtävillä muutoksilla olisi tehostettava liikenneyhteisösopimuksen tarjoamaa tukea ja edistettävä kaakkoiseurooppalaisten osapuolten, myös Ukrainan ja Moldovan tasavallan, lainsäädännön yhdenmukaistamista asiaa koskevan EU:n säännöstön kanssa.

1.5.2. EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla.

Liikenneyhteisösopimuksen osapuolia ovat EU ja kaakkoiseurooppalaiset sopimuspuolet. Sen vuoksi EU:n ja kyseisten sopimuspuolten olisi osallistuttava sopimuksen muuttamiseen.

1.5.3. Vastaavista toimista saadut kokemukset

Liikenneyhteisösopimus on ollut voimassa vuodesta 2019. Tänä aikana on tehty työtä edellä mainittujen liikennemarkkinoiden ja -verkkojen asteittaista yhdentymistä

[1] Sellaisina kuin nämä on määritelty varainhoitoasetuksen 58 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa.

koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi Länsi-Balkanilla sekä Länsi-Balkanin ja EU:n välillä. Vaikka lainsäädännön yhdenmukaistamisessa ja liikenneverkkojen kehittämisessä on edistytty jonkin verran, joitain saatuja oppeja voidaan hyödyntää liikenneyhteisösopimuksen tehostamiseksi. Esimerkkejä tästä ovat liikenneyhteisösopimukseen sisältyviä sitoumuksia koskevien sitovien määräysten tarve sekä selkeät määräajat niiden täytäntöönpanolle. Nämä kokemukset on otettu huomioon tähän suositukseen liittyviä neuvotteluohjeita laadittaessa.

1.5.4. Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehyksen kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin

Liikenneyhteisösopimuksella edistetään kaakkoiseurooppalaisten osapuolten liikennemarkkinoiden ja -verkkojen asteittaista yhdentymistä EU:n liikennemarkkinoihin ja -verkkoihin ja tuetaan siten tiiviimpää sosioekonomista lähentymistä tiellä kohti unionin jäsenyyttä. Liikenneyhteisösopimus täydentää näin muita (ehdotettuja) tukimuotoja, joilla pyritään tähän tavoitteeseen laajemmassa merkityksessä, kuten Länsi-Balkanin uutta kasvusuunnitelmaa[2], Ukraina-suunnitelmaa[3] ja Moldovan kasvusuunnitelmaa koskevaa komission ehdotusta[4].

Neuvottelut sopimuksen laajentamisesta koskemaan Ukrainaa ja Moldovan tasavaltaa voivat johtaa EU:n jäsenmaksuosuuden kasvuun, joka voi ylittää nykyisessä rahoitussuunnitelmassa liikenneyhteisösopimukseen varatut määrät. EU:n rahoitusosuuden liikenneyhteisösopimukseen arvioidaan kasvavan noin 34 prosenttia, mutta rahoitussuunnitelmassa ennakoidaan vain kahden prosentin vuotuista lisäystä. Lisäksi sovellettavien tietokantojen perustamiskustannukset ovat välttämättömiä laajennetun liikenneyhteisösopimuksen ensimmäisenä täytäntöönpanovuonna. Yksityiskohtainen arvio esitetään 3 jaksossa.

1.5.5. Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehdoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleenkohdentamiseen

Se, milloin lisävaroja tarvitaan, on edelleen epävarmaa neuvottelujen ennakoimattoman keston ja tulosten vuoksi. Jos tarkistettu liikenneyhteisösopimus tulee voimaan vuoden 2027 alkuun mennessä, laajennetun liikenneyhteisösopimuksen rahoitusosuus olisi rahoitettava rahoitussuunnitelmassa ennakoidun määrän lisäksi ensisijaisesti käyttämällä varoja, jotka ovat jääneet käyttämättä EU:n rahoitusosuudesta liikenneyhteisösopimuksen nykyiseen talousarvioon (2026).

1.6. Ehdotetun toimen/aloitteen ja sen rahoitusvaikutusten kesto

☐ **kesto on rajattu**

☑ **kestoa ei ole rajattu**

– Vuoden 2027 alussa alkavaksi suunniteltu käynnistysvaihe sopimuksen tarkistuksen allekirjoittamisen jälkeen,

– minkä jälkeen toteutus täydessä laajuudessa.

[2] https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/new-growth-plan-western-balkans_en.

[3] https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/proposal-council-implementing-decision-approval-assessment-ukraine-plan_en.

[4] https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/growth-plan-moldova-commission-proposal_en.

1.7. Suunniteltu talousarvion toteuttamistapa / Suunnitellut talousarvion toteuttamistavat[5]

☐ **Suora hallinnointi**, jonka komissio toteuttaa käyttämällä

☐ **Hallinnointi yhteistyössä** jäsenvaltioiden kanssa

☑ **Välillinen hallinnointi**, jossa täytäntöönpanotehtäviä on siirretty

– ☑ kansainvälisille järjestöille ja niiden erityisjärjestöille (tarkennettava)

Huomautukset:

Liikenneyhteisön pysyvä sihteeristö toteuttaa

[5] Kuvaukset talousarvion eri toteuttamistavoista ja viittaukset varainhoitoasetukseen ovat saatavilla budjettipääosaston BUDGpedia-verkkosivuilla osoitteessa: https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx.

2. HALLINNOINTI

2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt

Liikenneyhteisösopimuksen ministerineuvoston, joka kokoontuu vuosittain, tehtävänä on tarkastella liikenneyhteisösopimuksen täytäntöönpanon edistymistä. Lisäksi alueellisen ohjauskomitean tehtävänä on tarkastella sopimuksen yleistä toimintaa. Komitea tapaa kunkin sopimuspuolen edustajia vähintään kahdesti vuodessa. Liikenneyhteisön pysyvä sihteeristö laatii vuosittain toimintakertomukset sekä raportit lainsäädännön mukauttamisesta, Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) täytäntöönpanosta kaakkoiseurooppalaisissa sopimuspuolissa ja talousarvion toteuttamisesta. Ministerineuvosto tai alueellinen ohjauskomitea hyväksyy kyseiset raportit. Nämä sopimuksella perustetut elimet on tarkoitus säilyttää tulevaa seurantaa varten.

2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä(t)

2.2.1. Perustelut ehdotetu(i)lle talousarvion toteuttamistavalle(/-tavoille), rahoituksen toteutusmekanismille(/-mekanismeille), maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle

Liikenneyhteisön pysyvä sihteeristö on toteuttanut liikenneyhteisösopimuksen talousarviota siitä lähtien, kun sopimus tuli voimaan vuonna 2019. Liikenneyhteisön pysyvällä sihteeristöllä on parhaat edellytykset jatkaa liikenneyhteisösopimuksen toimintaa, koska sillä on paikallista tietämystä ja paikallinen verkosto ja se voi hyödyntää voimassa olevan liikenneyhteisösopimuksen kautta hankittua usean vuoden kokemuksesta.

2.2.2. Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä

Suurin liikenneyhteisösopimukseen ehdotetun talousarvion toteuttamiseen liittyvä riski liittyy siihen, että talousarviota käytetään tehottomasti kaakkoiseurooppalaisten osapuolten tukitoimien rahoittamiseen liikennemarkkinoiden ja -verkkojen asteittaisen yhdentymisen edistämiseksi. Voimassa olevaan sopimukseen sisältyy jo toimenpiteitä tämän riskin lieventämiseksi, eli vuosittaiset toimintakertomukset sekä raporttien laatiminen lainsäädännön mukauttamisesta, Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) täytäntöönpanosta kaakkoiseurooppalaisissa sopimuspuolissa ja talousarvion toteuttamisesta. Liikenneyhteisösopimuksen alueellisen ohjauskomitean on hyväksyttävä nämä raportit.

2.2.3. Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisajankohdan odotetuista virheriskitasoista

Pysyvällä sihteeristöllä on täysi vastuu talousarvionsa toteuttamisesta, kun taas liikenteen ja liikkumisen pääosasto vastaa budjettivallan käyttäjän vahvistamien rahoitusosuuksien säännöllisestä maksamisesta. Odotettavissa oleva virheriskin taso maksatus- ja päättöhetkellä on samanlainen kuin muille kansainvälisille järjestöille myönnetyissä talousarviotuissa.

Ehdotetusta tarkistuksesta johtuvien lisätehtävien ei odoteta aiheuttavan erityisiä lisätarkastuksia. Tästä syystä liikenteen ja liikkumisen pääosaston valvontakustannusten (hallinnoitujen varojen arvoon nähden) odotetaan pysyvän vakaina.

2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

Alueellisen ohjauskomitean hyväksymissä liikenneyhteisöön sovellettavissa varainhoitosäännöissä ja tilintarkastusmenettelyissä vahvistetaan liikenneyhteisösopimuksen talousarvion toteuttamista sekä tilinpäätöksen esittämistä ja tilintarkastusta koskeva menettely liikenneyhteisösopimuksen 35 artiklan mukaisesti. Näiden varainhoitosääntöjen ja tilintarkastusmenettelyjen ja erityisesti niiden 61 ja 62 artiklan mukaisesti tilinpitäjä laatii vuosittain edellisen vuoden tilinpäätöksen. Liikenneyhteisön pysyvän sihteeristön johtaja vahvistaa tilit. Alueellisen ohjauskomitean nimeämät riippumattomat ulkopuoliset tarkastajat suorittavat liikenneyhteisön vuotuisen tilintarkastuksen. Ulkopuolisten tarkastajien toimikausi voidaan uusia joka vuosi, ellei alueellinen ohjauskomitea toisin määrää. Ulkopuoliset tarkastajat toimittavat alueelliselle ohjauskomitealle tilintarkastuskertomuksen, johon on liitetty varoja ja velkoja koskeva tase sekä varmennetut tilit, viimeistään kahdeksan kuukauden kuluttua sen varainhoitovuoden päättymisestä, jota ne koskevat.

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat

- Talousarviossa jo olevat budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä.

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	Budjettikohta	Menolaji	Rahoitusosuudet			
	Numero	JM/EI-JM[6]	EFTA-mailta[7]	ehdokasmailta ja mahdollisilta ehdokasmailta[8]	muilta kolmansilta mailta	muut käyttötarkoitukseensa sidotut tulot
06	14.20.03.06 – Kansainväliset organisaatiot ja sopimukset	~~JM/~~EI-JM	EI	KYLLÄ	EI	EI

6 JM = jaksotetut määrärahat; EI-JM = jaksottamattomat määrärahat.
7 EFTA: Euroopan vapaakauppaliitto.
8 Ehdokasmaat ja soveltuvin osin Länsi-Balkanin mahdolliset ehdokasmaat.

3.2. Arvioidut vaikutukset määrärahoihin

3.2.1. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista toimintamäärärahoihin

– ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä toimintamäärärahoja.

– ☑ Ehdotus/aloite edellyttää toimintamäärärahoja seuraavasti:

3.2.1.1. Hyväksytystä talousarviosta peräisin olevat määrärahat

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	Numero	06 - Naapurialueet ja muu maailma

Pääosasto: MOVE[9]			Vuosi **2024**	Vuosi **2025**	Vuosi **2026**	Vuosi **2027**	**MRK YHTEENSÄ 2021–2027**
Toimintamäärärahat							
Budjettikohta	Sitoumukset	(1a)				1,008	**1,008**
	Maksut	(2a)				1,008	**1,008**
Budjettikohta	Sitoumukset	(1b)					**0,000**
	Maksut	(2b)					**0,000**
Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat[10]							
Budjettikohta		(3)					**0,000**
Pääosaston MOVE määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	= 1a + 1b + 3	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**1,008**	**1,008**
	Maksut	= 2a + 2b + 3	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**1,008**	**1,008**

	Vuosi **2024**	Vuosi **2025**	Vuosi **2026**	Vuosi **2027**	**MRK YHTEENSÄ 2021–2027**

9 Kansainvälisten kumppanuuksien pääosastolta siirretyt määrärahat

10 Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

Toimintamäärärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	(4)	0,000	0,000	0,000	1,008	**1,008**
	Maksut	(5)	0,000	0,000	0,000	1,008	**1,008**
Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat YHTEENSÄ		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEESEEN 6 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	=4+6	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**1,008**	**1,008**
	Maksut	=5+6	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**1,008**	**1,008**

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		Vuosi **2024**	Vuosi **2025**	Vuosi **2026**	Vuosi **2027**	**MRK YHTEENSÄ 2021–2027**
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEISIIN 1–7	Sitoumukset	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**1,008**	**1,008**
kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	Maksut	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**1,008**	**1,008**

3.2.2. Arvioidut toimintamäärärahoista rahoitetut tuotokset (ei täytetä erillisvirastojen osalta)

maksusitoumusmäärärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tavoitteet ja tuotokset ⇩			Vuosi **2024**		Vuosi **2025**		Vuosi **2026**		Vuosi **2027**		ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)						**YHTEENSÄ**	
	TUOTOKSET																	
	Tyyppi[11]	Keski määr. kustannukset	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lukumäärä yhteensä	Kustannukset yhteensä

[11] Tuotokset ovat tuloksena olevia tuotteita ja palveluita (esim. rahoitettujen opiskelijavaihtojen määrä tai rakennetut tiekilometrit).

ERITYISTAVOITE 1 …[12]																		
– Tuotos																		
– Tuotos																		
– Tuotos																		
Välisumma, erityistavoite 1																		
ERITYISTAVOITE 2 ...																		
– Tuotos																		
Välisumma, erityistavoite 2																		
KAIKKI YHTEENSÄ																		

[12] Kuten kuvattu kohdassa 1.3.2 ”Erityistavoite (Erityistavoitteet)”.

3.2.3. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista hallintomäärärahoihin

– ☑ Ehdotus/aloite ei edellytä hallintomäärärahoja.

– ☐ Ehdotus/aloite edellyttää hallintomäärärahoja seuraavasti:

3.2.4. Henkilöresurssien arvioitu tarve

– ☑ Ehdotus/aloite ei edellytä henkilöresursseja.

– ☐ Ehdotus/aloite edellyttää henkilöresursseja seuraavasti:

3.2.5. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista digitaaliteknologiaan liittyviin investointeihin

YHTEENSÄ Digitaaliteknologiaan ja tietotekniikkaan liittyvät määrärahat	Vuosi **2024**	Vuosi **2025**	Vuosi **2026**	Vuosi **2027**	**MRK YHTEENSÄ 2021–2027**
OTSAKE 7					
Tietotekniikkamenot (toimielintasolla)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
OTSAKE 7, välisumma	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
OTSAKKEESEEN 7 sisältymättömät					
Toimenpideohjelmien ohjelmatason tietotekniikkamenot	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
OTSAKKEESEEN 7 sisältymättömät, välisumma	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
YHTEENSÄ	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**

3.2.6. Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen kanssa

Ehdotus/aloite

– ☑ voidaan rahoittaa kokonaan kohdentamalla menoja uudelleen monivuotisen rahoituskehyksen kyseisen otsakkeen sisällä

Se, milloin lisävaroja tarvitaan, on edelleen epävarmaa neuvottelujen ennakoimattoman keston ja tulosten vuoksi. Jos tarkistettu liikenneyhteisösopimus tulee voimaan vuoden 2027 alkuun mennessä, budjettikohdan 14 20 03 06 lisämäärärahat olisi rahoitettava rahoitussuunnitelmassa ennakoidun määrän lisäksi ensisijaisesti käyttämällä varoja, jotka ovat jääneet käyttämättä EU:n rahoitusosuudesta liikenneyhteisösopimuksen nykyiseen talousarvioon (2026). Lisärahoituksen saatavuus riippuu vuoden 2027 talousarvioesitystä koskevassa menettelyssä määritetystä saatavuudesta.

– ☐ edellyttää monivuotisen rahoituskehyksen kyseiseen otsakkeeseen sisältyvän kohdentamattoman liikkumavaran ja/tai monivuotista rahoituskehystä koskevassa asetuksessa määriteltyjen erityisvälineiden käyttöä

– ☐ edellyttää monivuotisen rahoituskehyksen tarkistamista.

3.2.7. Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet

Ehdotuksen/aloitteen

– ☑ rahoittamiseen ei osallistu ulkopuolisia tahoja

– ☐ rahoittamiseen osallistuu ulkopuolisia tahoja seuraavasti (arvio):

3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

– ☑ Ehdotuksella/aloitteella ei ole vaikutuksia tuloihin.

– ☐ Ehdotuksella/aloitteella on vaikutuksia tuloihin seuraavasti:

  – ☐ vaikutuksia omiin varoihin

  – ☐ vaikutuksia muihin tuloihin

  – ☐ tulot on kohdennettu menopuolen budjettikohtiin

4. DIGITAALISET ULOTTUVUUDET

4.1. Vaatimukset, joilla on merkitystä digitalisaation kannalta

Politiikka-aloite koskee nykyisen liikenneyhteisösopimuksen tarkistamista. Liikenneyhteisön pysyvä sihteeristö vastaa sopimuksen täytäntöönpanosta sekä kaikista sen täytäntöönpanon tehostamiseen tähtäävistä digitaalisista keinoista. Sen vuoksi aloitteella ei katsota olevan komissioon kohdistuvia vaatimuksia, joilla on merkitystä digitalisaation kannalta.